

1892/3.

35,985. szám.

Ő császári és apost. kir. Felsége a gyógyszerésznövendékek egyetemi kiképezése tárgyában megállapított szabályzatot f. évi aug. hó 9-én kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben jóváhagyni és annak a f. 1892/3. tanévvel életbeléptetését megengedni méltóztatván, a szabályzat 5 példányát azzal küldöm meg a tanácsnak, hogy az abba foglaltaknak azonnali életbeléptetése iránt haladéktalanul intézkedjék. A szabályzat végrehajtására nézve a következőket rendelem:

Miután a szabályzat 3. § a a tandíjmentességet a gyógyszerész növendékekre is kiterjeszti, a tanulmányi, fegyelmi és tanpénz-szabályzat 35. §-ának 2-ik bekezdése megtoldandó ezen passussal: »kivéve a rendes gyógyszerészhallgatókat«. Az új szabályzat életbeléptetése egyúttal maga után vonja a 39. §. módosítását is. A 39. §. ekképen módosítandó:

»A gyógyszerészek felvétele és azoknak a vizsgálatok, illetőleg a szigorlatokra való bocsátására nézve a gyógyszerész növendékek kiképezése tárgyában kibocsátott szabályzat mérvadó«.

Minthogy a szabályzat a f. tanévvel egész teljességében úgy az első, mint a másodéves gyógyszerészekre nézve kötelezővé válik, intézkedés teendő az iránt, hogy az állattani előadások, melyek a régi szabályzat értelmében a II. félévben tartottak, a f. első félévben tartassanak meg, továbbá, hogy a szabályzatban előírt növényteni és közegészségtani collegiumok pótlólag kihirdetessenek, illetőleg megtartassanak és azokra a hallgatók pótlólag beíratkozhatnak. A közegészségtani special-collegium előadásáért a szaktanár részére 300 frt tiszteletdíjat helyezek kilátásba.

A vizsgálóknak a 15, illetőleg a 28. §. értelmében való kinevezése iránt az 1-/. alatt idezárt kinevezési okmányokkal intézkedtem. A vizsgálatok és szigorlatok lehetőleg a bizottságok valamennyi tagjának jelenlétében tartandók, a zártszigorlaton legalább 3. bizottsági tagnak jelenléte okvetlen megkívánandó. Ha az elnök a szigorlatról rövid időre távozni volna kénytelen, azon időre az elnöki teendőket a kormányképviselő végezi.

Ugy az elővizsgálatok, mint a szigorlatokon 4 jelölnél több egy alkalomból meg nem vizsgálható. Mindegyik elővizsgálat külön-külön tartandó meg. A gyakorlati szigorlat két részben az illető intézetekben a vizsgáló szaktanár felügyelete alatt az elnök és a kormányképviselő megfelelő ellenőrzése mellett tartandó meg. Az elméleti szigorlat az orvoskari dekáni hivatal helyiségeiben ejtendő meg.

Az első (gyakorlati) szigorlatra való jelentkezés a negyedik félév végén csak az előadások befejezése alkalmával történhetik. Mindkét szigorlatnak a tanév végén való letétele, mint az eddig gyakorlatban volt, nincsen megengedve, miután a gyakorlati szigorlatoknak korai megkezdése a hallgatókat az előadások látogatásában akadályozta.

Mínthogy a szabályzat 42. §-a a szigorlatok letétele után az oklevél kiadását rendeli el, a gyógyszerész mesteri oklevél azon felesketett gyógyszerészeknek is kiadandó, a kik a szabályszerű segédi időt még ki nem töltötték. Egyúttal tehát mindazon gyógyszerézmesterei oklevelek is kiadandók lesznek, a melyek a dekáni hivatalban az előírt segédi idő kitöltéseig ez idő szerint visszatartva őriztetnek.

Tudatom egyúttal a tanácscsal, hogy egyidejűleg valamennyi törvényhatóságot útasítottam, hogy a szóban forgó szabályzat rendelkezéseinek értelmében gyógyszerertár nyithatására vagy önálló kezelésre csak azon gyógyszerézmesterei diploma tekinthető érvényesnek, a melyre a szabályszerű 2 segédi év kitöltését igazoló záradék reá vezetett.

A törvényhatóság, a nála a szabályszerű 2 segédi idő kitöltése után, oklevelekkel és a kitöltött segédi időről szóló bizonyítványokkal jelentkező gyógyszerészek okleveleire — miután a tiszti főorvos által a bemutatott okmányokat felülvizsgáltatta és rendben lévőknak találta — háíratilag a következő záradékot vezeteti reá: . . . . szám. Ezen oklevél tulajdonosa N. N. gyógyszerézmester . . . . évi . . . . . hó . . . . -ével a szabályszerű két évi segédi időt kitöltvén, oklevele gyógyszerertár nyithatására vagy önálló vezetésére érvényesnek tekintendő. Kelet (P. H.). A törvényhozás első tisztviselőjének aláírása.

Tekintettel az ez idő szerint érvényben álló gyógyszerézmesterei eskü-minta túlságos terjedelme és bizonyos mérvben

elavultságára, nemkülönben azon körülményre, hogy az abban foglaltak jó része a közegészségügyi törvény, a gyógyszerkönyv és a hivatalos árszabályban amúgy is bentfoglaltatnak, az országos gyógyszerész-egylet kérésére az eskü-mintát a következő szövegben állapítom meg:

»Esküszöm, hogy a közegészségügy és a gyógyszerészetre vonatkozó törvényeket, szabályokat és rendeleteket leghivebben megtartom és alkalmazottaim által is megtartatom. Isten engem úgy segítjen!«

A gyógyszerézmesteri diploma szövege a szabályrendelettel összhangban hozandó és ezen kitétel »tria examina rigoroza« a szabályrendeletben előírt vizsgálatok és szigorlatok szerint átalakítandó.

Tudatom végül a tanácssal, hogy a szigorlatokhoz kormányképviselőkkül dr. Maizner János, nyug. egyet. tanárt és Széky Miklós gyógyszerészt neveztem ki.

A mennyiben még a gyógyszerészeti tanfolyamra olyanok is jelentkeznének, a kik 4 gymnasiumi osztályt végeztek és az előbbi szabályok értelmében a gyógyszerészeti tanfolyamra való felvételre jogosítvák, azok szabályszerű colloquiumokkal tartoznak igazolni, hogy az állat- és ásványtanból a szükséges ismereteket elsajátították.

Budapest, 1892. évi szeptember hó 9-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

21,326. szám.

Miután a budapesti egyetemen életbeléptetett tandíjrendszernek a kolozsvári egyetemre való kiterjesztését, legalább ez idő szerint, szükségesnek nem látom, 1891. évi 28,458. sz. a. kelt leíratom kapcsán felhívom a Tanácsot, hogy a tanulmányi fegyelmi és leczkepenz szabályzatot — figyelemmel a hivatott leíratomban felsorolt pontokra — vegye tárgyalás alá és a módosítások iránti javaslatát ide mielőbb mutassa be.

Miről a Tanácsot folyó évi ápril hó 23-án 1048. sz. a. kelt felterjesztésére a csatolmányok leküldése mellett tudomás és mihez tartás végett azzal értesítem, hogy tanárok ötödéves korpótléka tárgyában f. évi 36,758. sz. a. kelt leíratommal intézkedtem.

Budapest, 1892. szeptember 13-án.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.,
államtitkár.

9559. szám.

A m. kir. tud. egyetemek és kir. jogakadémiák tanulmányi és vizsgálati rendjét megállapító szabályzat 12., 13. és 16. illetőleg 21. §§-ainak mikénti alkalmazására vonatkozó, 1891. évi szeptember hó 3-áról 37.938. sz. a. kelt rendeletemet oda módosítom, hogy a vizsgálati eredmény megállapításánál abban az esetben, ha az első szavazáskor a vizsgálatnak elfogadása csakis szótöbbséggel állapított meg, a jelölt »szótöbbséggel képesített«-nek nyilváníttassék és csak a vizsgálat egyhangú elfogadása esetében van helye másodszori szavazásnak kizárólag a felett a kérdés felett, vajjon a jelölt kitüntetéssel képesíttessék-e vagy sem?

Erről a Tanácsot tudomás végett értesítem.

Szepes-Mindszent, 1892. szeptember hó 5-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

36,758. szám.

Ő császári és apost. királyi Felsége f. évi augusztus hó 15-én Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a kolozsvári egyetemi rendes tanárok a f. tanévtől kezdve két egyenkint 300 forintos tizedéves korpótlékai a tandíj jövedelem felhasználásával öt, egyenkint 300 frtos ötödéves korpótlékká alakíttassanak át, még pedig a már alkalmazásban levő tanároknál visszahatólag, és a fenmaradó tandíjak azon tanárok között, kiknek előadásai után legalább évi 500 frt tandíj folyik be és az — korpótlékre való igényük esetén — a korpótlékuk átalakítására szükségelt összeget meghaladja, a tandíjösszeg, illetőleg annak a korpótlékok átalakítására igénybe nem vett részlete arányában tandíjkárpótlás czímén kiosztassék.

Ezen átalakítása a korpótlékoknak azonban csak a jövő 1893. évi államköltségnek a törvényhozás által történt elfogadása után lép érvénybe, midőn a korpótlékok közötti különbözet és a netaláni tandíj-jutalék f. évi szeptember hó 1-től kezdve fog az illetőknek kiutalványoztatni.

Minthogy a rendes tanári teljes nyugdíj a szóban forgó intézkedésekkel évi 900 frttal fog emelkedni, ennek részben való ellensúlyozására a tandíjat az eddigi 1 frt 05 krról, a

heti órák száma szerint, óránként 1 frt 10 kr-ra emelem föl a jövő félévtől kezdve. Ezen összegből minden 1 frt 10 kr. után 10 kr. a kincstárt fogja megilletni, 1 frt pedig a tanároknak jár, illetőleg a korpótlékok átalakítására igényelt összeg erejéig az állapénztárba fog beszállíttatni.

A magántanárok (címz. r. k. tanárok) tandíjai természetesen a 10 kr. levonásával az eddigi eljárás szerint fognak továbbra is kezeltetni, illetőleg az illetőknek kiszolgáltatni.

Minden félév vége felé az egyetemi quaestura által a befolyó tandíjakra nézve leszámolási tervezet készítendő és az felülvizsgálat végett ide felterjesztendő, a számadás jóváhagyásával egyidejűleg fognak a tandíjkárpótlások kifizetésre kerülni.

A számadási tervezet elkészítésének megkönnyebbitése céljából közlöm példaképen a Tanácscsal, hogy a tavalyi tandíjbevétel alapján 1893-ban a leszámolás mikép alakulna.

Előre bocsátom azonban, félreértés elkerülése céljából, hogy csak a páratlan számú ötödéves korpótlékok (1, 3, 5.) esnek a tandíj rovására, a páros számúakat, melyek az eddigi tizedéves korpótlékoknak felelnek meg, ezentúl is az államkincstár viselendi.

A jelenleg alkalmazásban lévő tanárok tizedéves korpótlékai kitennének 1893-ban 15,000 frtot az ötödéves korpótlékokra ellenben 34,500 frt, szükségeltetik. A különbözet tehát 19,500 frt, mely összeg a tandíjból fedezendő.

Megjegyzem azonban, hogy ezen összeg nem pontos, mennyiben a korpótlékok nem esedékességük napjától, hanem az egész évre — mint az a költségvetés készítésénél szokásban van — számítottak. A Tanács által készítendő leszámolásnál azonban természetesen az esedékesség napja veendő figyelembe, mert a páratlan számú ötödéves korpótlékoknak természetesen csak azon része eshetik a tandíjak terhére, a mely kifizetésre került és pedig a július-december havi az első, a január-junius havi pedig a második félévi tandíjak terhére.

A f. évi szeptember-decemberi hónapokra esedékes korpótléki többletek a f. félévi tandíjból fognak az 1893. évi államköltségvetés szentesítése után az igényjogosultaknak kifizettetni, miért is ezen időre a f. félévi tandíj alapján külön számadás lesz készítendő.

Az 1890/1. tanévben a fizetéses tanárok tanpénze kitett kerekszámban 24,000 frtot, maradna tehát ugyanennyi tandíj jövedelmet véve fel alapúl 1893-ban a 19,500 frt levonása után 4500 frt tandíj kárpótlásul azon tanárookra, a kiknek lecke-pénz átlaga az évi 500 frtot meghaladja.

A mikénti felosztásra nézve szolgáljon a számvevőség által készített, s $\frac{1}{2}$ % alatt ide mellékelte tervezet, a melybe Kiss tanár tévedésből vétetett fel.

Csatolom egyúttal tájékozásul a tanárok jövő illetményeire vonatkozó itt összeállított kimutatást is.

Miről a Tanácsot, m. év január hó 5-én, 541. sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás végett azzal értesitem, hogy a tandíjnak a jövő félévtől 1 frt 05 krról 1 frt 10 krra való felemelésére vonatkozó intézkedéseket kellő időben tegye meg és az ötödéves korpótlékoknak a jövő évi államköltségvetésben a törvényhozás által való elfogadása esetén a f. évi szeptember-december hónapokra vonatkozó leszámítási tervezetet mutassa be Magától értetődik, hogy a tandíjak (bele nem értve a magántanárokét) ezen leszámolás megtörténtéig a questurában az eddig is szokásban volt módon megőrzendők.

Budapest, 1892. szeptember hó 17-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

46,049. szám.

A Kolozsvár sz. kir. város meghatalniaszottjaival létrejött előleges megállapodások alapján kilátás van arra, hogy a kolozsvári vízmű a legrövidebb idő alatt, f. é. november hó 1-ével a város kezelésébe fog átadatni, sőt amennyiben a város az általam kiszabott föltételeket közgyűlésileg elfogadná, annak megtörténte után hajlandó vagyok megengedni azt is, hogy a város által mostanig kiépített csővonalak a vízművel azonnal összekapcsoltsanak.

Az általam kitűzött föltételek között van az is, hogy abban az esetben, ha a város a vízművet kezelésébe átveszi, köteles legyen az egyetemet mindenkor az egyetemi kezelési idő alatt szállítottal egyenlő minőségű ivóvízzel körlátlan mennyiségben az első sorban ellátni. Szükségét látom ennél fogva annak, hogy az egyetem érdekének jövőben való biztosítása végett az egyetem által most használt vízvezetéki víznek minősége szak-

értőileg megállapíttassék és ez a szakértői vélemény Kolozsvár sz. kir. városa által is aláírássék.

Felhívom ennél fogva a Tanácsot, hogy a jelzett célból a vízvezetéki vizet dr. Fabinyi Rudolf és dr. Rózsahegy Aladár ny. r. tanárokkal szakértőileg haladéktalanul vizsgálta meg, s az erről felvett szakértői véleményt dr. Genersich Antal egyet. ny. r. tanárnak, mint a vízmű kezelő bizottsága elnökének sürgősen küldje meg, abból a célból, hogy annak tartalma Kolozsvár városa által is elismertessék és aláírássék. Ez okból értesítettem a vízmű kezelő bizottságának elnöksége útján Kolozsvár városát arról, hogy a mennyiben a város megbízott szakértője által az említett tanárok részéről megejtendő vizsgálatot magát, s annak mutakozó adatait együttesen megfigyeltetni akarná, eziránt intézkedhessék. A Tanácsot pedig felhívom, hogy a város által netán kiküldendő szakértőt az említett vizsgálatok közvetlen szemléletéhez és megfigyeléséhez bocsássa.

Nehogy pedig időközben az előálló nagyobb vízfogyasztás miatt, vagy más okból a vízvezetéki víz minősége a késedelmeskedés közben megrosszabodjék, s ezáltal az egyetem jövőben kárt lásson, felhívom a Tanácsot, hogy a szóban forgó vizsgálatokat a nevezett tanárokkal lehetőleg mielőbb eszközöltesse.

Eljárásának eredményéről jelentését elvárom.

Budapest, 1892. október hó 14-én.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.,
államtitkár.

45,141. szám.

Miután az egyetemi iutézetek felszereléseit tetemes értéket képviselnek és azok leltári értéke az államvagyonról a zárszámadások kapcsán a törvényhozásnak előterjesztetni szokott kimutatásokban szerepel, ennél fogva okvetlenül szükséges, hogy az intézeti alapleltárak mindenkor a tényleges állapotot tüntessék fel és nemcsak tartalmi, hanem az állami számvitel által megkövetelt alak tekintetben is megfeleljenek a követelményeknek.

Szükségesnek találtam tehát, az egyetemi összes alapleltárak átvizsgálására és a netalán szükségesnek látszó selej-

tezés eszközlésére, nem különben az esetleg felmerülhető útmutatások megadására Császár Dénes keb. számtisztnek a helyszínére leendő kiküldetését elrendelni.

Midőn erről a Tanácsot értesitem, egyuttal felhivom, hogy a kiküldetésről az érdekelt tanárokat értesítse és egyuttal intézkedjék, hogy a számvevőségi kiküldött úgy az intézeti igazgatók, mint a többi személyzet részéről a szükséges támogatásban részesíttessék.

Budapest, 1892. október 20-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

45,520. szám.

A budapesti egyetem tanácsa által bemutatott új magántanári habilitációs szabályzatot némi módosítással elfogadván, ... példányban /- alatt idezárva azzal küldöm meg a tanácsnak, hogy azt az egyetem tanárai között osztsza szét. Megjegyzem egyuttal, hogy a már benyújtott habilitációs folyamodványok a régi, az ezentúl benyújtandók ellenben az új szabályzat értelmében lesznek tárgyalandók.

Budapesten, 1892. okt. 20-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

46,497. szám.

Azon tanulókra nézve, kik középiskolai tanulmányaikat külföldön végezték s hazai főiskolán kívánnak beiratkozni, a fölvételi szabályok egybehangzólag kimondják, hogy az ilyen tanulók által hozott bizonyítványok »csak annyiban szolgálhatnak a fölvétel, illetőleg beiktatás alapjául, a mennyiben a fölveendőnek oly érettségi fokáról tanuskodnak, a minő az érettségi vizsgálat sikeres kiállítására a hazai tanintézeteken megkivántatik«.

A szabályzat ezen rendelkezése folytán okvetetlenül megkövetelendő, hogy azon magyar honpolgárok, kik külföldön tették az érettségi vagy ezt pótló középiskolai zárvizsgálatot, de külföldiek is, ha tanulmányaikat magyar egyetemen, vagy műegyetemen a törvényes minősítés megszerzése céljából, mint rendes hallgatók kívánják végezni: az említett érettségi, illetve zárvizsgálatot egészítsék ki úgy, hogy az, a mi érett-

ségi vizsgálatunkhoz tartozó minden külön tantárgyat s az esetleg fenforgó más tantervi különbségeket is felölelje.

A mi ezen tantervi különbségeket illeti, ezek az iskolák sokfélesége miatt szabályrendeletbe nem foglalhatók s csak esetről-estre határozhatók meg; a tantárgyak pedig, melyeket a középiskolai törvény nemzeti culturánk szempontjából elengedhetetlen követelményképen az egész vonalon megkíván s melyek külföldi érettségi vizsgálatoknak tárgyát köztudomásúlag nem képezik, a magyar nyelv és irodalom és a magyar történelem, a melyekből tehát az érdeklettek kötelesek lesznek valamely hazai nyilvános középiskolán kiegészítő érettségi vizsgálatot tenni.

Ahhoz tartásúl tudatom a tanácscsal, hogy az ilyen ifjak jövőre csak föltételesan vehetők föl s külföldi középiskolai tanulmányaikra vonatkozó összes bizonyítványaik az általuk látogatott középiskola programjával ide fölterjesztendőek azonnal fölvételre való jelentkezésök alkalmával; az ilyeneknek tanulmányaik rendes idejébe csak azon félév fog beszámíttatni, melynek folyamában a kiegészítő vizsgálatot sikerrel letették.

A tanulmányi stb. szabályzat megfelelő rendelkezése a fentebbiek értelmében módosúl

Budapest, 1892. november 24-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

21,442. szám.

A magyar alkotmány- és jogtörténetnek a jogi tanulmányokra való fontosságára tekintettel, szükséges lévén, hogy az I. alapvizsgálat ezen tárgyból is ugyanannyi ismeretről tanuskodjék, mint az európai jogtörténetből az 1883-iki jogi tanulmányi és vizsgálati szabályzat 1. § a b) pontjának magyarázata gyanánt elrendelendőnek találtam, hogy a magyar alkotmány és jogtörténet ezentúl az I. alapvizsgálaton az európai jogtörténettel egyenlő terjedelemben kérdeztessék.

Természetes azonban, hogy a két tárgy ezentúl is egy vizsgálati tárgyat fog abban az értelemben képezni, hogy sem két külön tanár által való kérdésnek, sem csupán az egyik tárgyból való visszavetésnek helye nem lehet.

Erről a tanácsot miheztartásúl értesítem és megfelelő módon való közzététel végett megküldöm.

Budapest, 1892. évi november hó 17-én

GRÓF CSÁKY S. K.

50,076. szám.

Az egyetemi tudomány-karok és a tanács azon javaslatát, hogy a páratlan ötödéves korpótlékokat minden tanár a saját leczkepenzeiből fedezhesse, azon tanároknál pedig, kiknek évi leczkepenzök a saját korpótlékuk fedezésére nem elégséges, a hiányt az államkincstár pótolja, elfogadhatónak nem találtam. Ezen javaslat az ő Felsége által, az ötödéves korpótlékok rendszeresítésére vonatkozólag, folyó évi augusztus 15-én Ischlben kiadott legfelsőbb elhatározás módosítását vonná maga után, erre nézve pedig a kezdeményezés már most, alig néhány hónap mulva, a legfelsőbb elhatározás kelte után, nem történhetik meg.

Elrendelem ennélfogva, hogy a f. évi 36,753. sz. a. kelt leíratom, 1893. évi január 1-től kezdődőleg, a maga teljességében végrehajtsék. A szóban forgó rendelet intézkedéseinek a folyó tanév első felére kilátásba vett visszaható kiterjesztése — miután a törvényhozás az 1893. évi költségvetési törvényt csak a jövő év elején fogja letárgyalhatni — nem lehetséges, és így a folyó tanfélévben az eddigi eljárás tartandó fenn.

Minthogy az Ő cs. és ap. kir. Felsége által f. évi augusztus hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával megerősített szabályzat életbeléptetésével a tanárok egyrésze jövedelmi csökkenést fog szenvedni és miután ezen jövedelmi csökkenés viselése, mint most utólag kiderült, a tanárok nagy részénél elégületlenséget okoz, a mi mindenestre azt tanúsítja, hogy az egyetemi tanács nem volt a karok kívánságára nézve kellőképen tájékozva, a mikor javaslatát azok nevében megtette. Tudatom egyúttal az egyetem tanácsával, hogy azon tanároknak kárpótlásáról, a kik a legfelsőbb elhatározás életbeléptetése által valósággal veszteséget szenvednek, azaz a kiknek időleges veszteségeik a szolgálati évek folyamán a fokozatosan emelkedő korpótlékok által ki nem egyenlítettnek: az 1894. évi tárcza költségvetésben gondoskodni kívánok, úgy azonban, hogy az új tandíj- és korpótlék rendszer e mellett érintetlenül maradjon.

Miről az egyetem tanácsát f. évi 88,180. és 235. e. t. számok alatt kelt felterjesztéseire tudomás- és mihez tartás végett értesítem.

Budapest, 1892. évi december 23-án.

GRÓF CSAKY S. K.

55,129. szám.

Ő csász. és apostoli kir. Felsége Bécsben f. évi november hó 27-én kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott a bpesti és kolozsvári tud. egyetemek bölcsészeti, illetve bölcsészet-nyelv-történettudományi és mennyiségtan-természettudományi karainál tartandó szigorlatokra vonatkozó szabályzatot.

Ezen szabályzatot hivatkozással a Tanácsnak 1891. évi április 13, illetve június 14-éről 979 és 1288 számok alatt kelt előterjesztéseire, a Tanácsnak kétszáz (200) példányban ezenel megküldömm, és felhivom, hogy azt a bölcsészet-nyelv-történettudományi és mennyiségtan-természettudományi karok között egyenlően ossza meg, s az utóbbival tudassa, miszerint utóbb idézett előterjesztésében előadott ellenvetéseit nem találtam eléggé nyomatékosoknak arra, hogy ezek alapján az eddig érvényben volt szigorlati szabályzat czélszerűnek bizonyult egységes keretéből ezen kar kivonassék, és a szabályzat rá nézve változatlanul érvényben hagyassék; minélfogva az idézett legf. elhatározás jelen módosított alakjában is teljes kötelező erővel kiterjeszti azt a kolozsvári tud. egyetem mennyiségtan-természettudományi karánál tartandó szigorlatokra is.

Egyszersmind tudatandó a két érdeklett karral, hogy az ezen szabályzatban foglalt rendelkezések azon szigorlatokat kivéve, melyek már folyamatban vannak, az idézett legf. elhatározás értelmében azonnal érvénybe lépnek.

Budapesten, 1892. évi december hó 23-án.

GRÓF CSAKY S. K.

34,239. szám.

A kolozsvári kir. tud. egyetem tanácsának f. é. 1397. sz. jelentésére tudomásul kiadatik.

Budapest, 1892. december hó 30-án.

A minister meghagyásából:

GÖMÖRY OSZKÁR S. K.,

ministeri tanácsos.

Másolat.

Vonatkozással Czimed f. é. július hó 25-én 48,813 sz. a. hozzám intézett nagybecsű átíratában foglaltakra, tisztelettel van szerencsém válaszolni, miszerint nem tartom ugyan szűk ségesnek, miszerint az egyes tanárok vagy valamely egyetemi épület vezetésével megbízott építési bizottság elnöke az építészeti hivatalt közvetlenül megkereshesse, de kívánatosnak tartom, hogy a kolozsvári egyetem rectora az építészeti hivatalt a szükséghez képest esetről-esetre közvetlenül is megkereshesse, mert a kolozsvári egyetem a nagy értéket képviselő egyetemi épületek műszaki gondozására szakközeggel nem bír, ennél fogva kívánatos, hogy a helyben levő építészeti hivatal ezen esetről-esetre felmerülhető teendőket, — melyek néha felette sürgős természetűek — a rector közvetlen megkeresésére mindenkor ellássa.

Van szerencsém ennél fogva Czímet tiszteletteljesen felkérni, hogy a kolozsvári államépítészeti hivatalt a fennebbiekhez képest a kellő útasítással ellátni méltóztassék.

A másolat hitelül:

GRABOTSAY S. K.
aligazgató.

4668. szám.

A m. kir. pénzügyministerium vezetésével megbízott m. kir. miniszerelnök úr a f. évi január 18-án 67. sz. a. kelt átíratában arról értesített, hogy az 1892. évi XXI. törvényczikk alapján a következő értékpapiroknak u. m.

1. az 5%-os m. papíráradék kötvényeknek,
2. az úrbéri jelzálogos (maradvány és irtvány földváltásági) kötvényeknek,
3. az államosított első erdélyi, a duna—drávai (bátaszék—dombovár—zákányi), alföld—fiumei, budapest—pécsi, első magyar—gácsországi és m. nyugati vasútak részvényeinek,
4. az államosított m. északkeleti vasút 1869. évi 28.328,400 frtnyi és 1871. évi 3.120,000 frtnyi 5%-os ezüst elsőbbségi kölcsön kötvényeinek, valamint az államosított m. nyugati vasút 21.000,000 forintnyi I. és 3.276,400 frtnyi II. kib. 5%-os ezüst elsőbbségi kölcsön kötvényeiből: a magyar vonalokat terhelő résznek 4%-kal kamatozó, s korona-értékre szóló m. járadék

kötvényekkel kicserélését mielőbb keresztülvinni óhajtja, s ennél fogva az iránt is megkeresett, hogy a vezetésemre bízott ministerium főfelügyelete alá tartozó alapok és alapítványok tulajdonát képező bevonandó címleteknek a »Budapesti Közlöny« ez évi 18. és 19. számaiban a kérdéses hitelműveletre vonatkozólag közzétett hirdetések értelmében leendő kicserélése sürgősen eszközöltessék; illetőleg az e célból megkívánt előintézkedések, a jogosultak részéről, lehetőleg mielőbb tétessenek meg.

Midőn tehát ez ügyben a jelzett megkeresésnek a tanács hatáskörébe is tartozó alapok és alapítványok részéről leendő sürgős foganatosítása céljából szükséges intézkedések megtételére a tanácsot felhívnom, egyúttal megjegyzem, hogy a felsorolt régibb címletek tulajdonosai és birtokosai a kicserélés eszközzése által az új járadék kötvényekbe fektetett pénzeik után egyrészt csaknem $4\frac{1}{10}\%$ -os, vagyis ez idő szerinti tőzsdéi árfolyamok mellett pl. a forgalomban levő $4\frac{1}{2}\%$ -os címletek tényleges kamat hozadékát, és másrészt jelentékeny tőke-nyereséget biztosítanak maguknak, a mennyiben kétségtelen, hogy az új címletek árfolyama, a melyek korona értékre szólnak, s így azok kamatai a közel jövőben tényleges aranyban fognak fizettetni, rövid idő múlva a névértéket legalább is nagyon meg fogja közelíteni.

Ezzel szemben az a címlet-birtokos, a ki az ez alkalommal bevonandó címleteit készpénzre beváltva, névértéken felüli áron magasabb kamatozású értékpapírokat szerez, a névértéken felül fizetett összegnek megfelelő biztos tőke veszteségnek és annak teszi ki magát, hogy az általa vásárolt, s néhány év múlva kétségkívül convertálandó címletek kicserélése alkalmával jóval alacsonyabb kamatozással lesz kénytelen megelégedni.

Ezeknél fogva úgy vélem, hogy az ezen alkalommal conversio alá kerülő címletek birtokosai csak saját jól felfogott érdekükben járnak el, ha címleteiket a kibocsátandó új 4% -os járadékkötvényekkel kicserélik.

A tárgyalt megkeresés alapján a m. kir. központi állampénztárhoz egyidejűleg kibocsátott rendeletem másolatát a tanácsnak használatára oly felhívással küldöm le / . alatt, hogy

a jelen rendeletem értelmében fogánatosítandó intézkedéseiről és ezek eredményéről is tegyen hozzám jelentést.

Budapesten, 1893. évi január hó 27-én.

GRÓF CSÁKY k. s.

Másolat.

Utasítom a Czímet, hogy a vezetésemre bízott ministerium főfelügyelete alá tartozó, és a Czím által kezelt alapok és alapítványok tulajdonát képező, továbbá ugyane ministeriumot, valamint az említett alapokat és alapítványokat illető üzleti biztosíték gyanánt, vagy más hasonló címeken a Czímnél letétben őrzött következő értékpapiroknak u. m. 1. az 5%-os m. papírjáradék kötvényeknek, 2. az úrbéri jelzálogos (maradvány és irtványföldváltásági) kötvényeknek, 3. az államosított első erdélyi, a duna—drávai (báttaszék—dombovár—zákányi), alföld—fiúmei, budapest—pécsi, első magyar—gácsországi és m. nyugati vasútak részvényeinek, 4. az államosított m. északkeleti vasút, 1869. évi 28.328,400 frtnyi, és 1871. évi 3.120,000 frtnyi, 5% ezüst elsőbbségi kölcsön kötvényeinek, valamint az államosított m. nyugati vasút 21.000,000 frtnyi I. és 3.276,400 frtnyi II. kib. 5%-os ezüst elsőbbségi kölcsön kötvényeiből a magyar vonalokat terhelő résznek 4%-kal kamatozó, s korona-értékre szóló m. járadék kötvényekkel kicserélését a m. kir. pénzügyministerium által, a »Budapesti Közlöny« folyó évi 18. számában, a kérdéses conversiora vonatkozólag közzétett hirdetmény, illetőleg a nevezett ministeriumtól közvetlenül veendő utasítás értelmében, és pedig a kérdéses címeken magánfelek részére letétben őrzött értékeknél a jogosultak kívánságára eszközölje. Az ezúttal kicseréltetni rendelt, illetőleg engedélyezett értékpapirokért nyerendő új címletek, valamint a kiegyenlítési készpénz is, az eredeti címeken vételezendők be. Végezetül felhalmazom a Czímet, hogy az egyházi, tanügyi és közalapítványi hatóságoktól az idézett hirdetmény alapján a Czímhez beérkező akár a bemutatóra, akár pedig névre szóló (kötményezett) címletek kicserélését, minden további utasításom bevárása nélkül, eszközölhesse. Eljárásáról jelentést várok.

A másolat hiteleül:

GRABOTSAY ADOLF s. k.,
aligazgató.

4714. szám.

Miután az új gyógyszerészeti szigorlati rend életbeléptetésével kibocsátott útasítás azon rendelkezése, melylyel a gyógyszerészeti tanfolyam utolsó félévének végén csak az u. n. gyakorlati szigorlat letétele engedtetik meg, csupán azt czélolta, hogy a szigorlatok korai megkezdésével az előadások megtartása ne csorbíttassék, ennélfogva nincs kifogásom az ellen, hogy az esetre, ha a szorgalmi idő pontos megtartása után a gyakorlati szigorlatokon túl még az elméleti szigorlat letetésére is marad idő, a gyógyszerésznövendékek a tanév végén mindkét szigorlatra bocsáttathassanak.

A mi a tanácsnak a gyógyszerésztudorjelöltek számára hirdetendő gyakorlatokra vonatkozó javaslatát illeti, arra észrevételem nincs, csupán annyit jegyzek meg, hogy a gyógyszerésztudorjelöltek a szabályzatban megjelölt tárgyakból annyi és olyan terjedelmű collegiumokat, illetőleg gyakorlatokat tartoznak látogatni, a mennyi a félév beszámítására az orvosi karon megköveteltetik.

Dr. Issekutz Hugó gyógyszerész vendégvizsgáló kinevezése folyó évi április hó 13-áig terjedvén: nevezett részére a vizsgálóbizottsági tagok kinevezésekor új kinevezésről nem volt szükséges gondoskodni; miután azonban a vizsgálóbizottsági tagok kinevezése mindenkor tanévre szól: dr. Issekutz vendégvizsgáló kinevezésének hatályát is a folyó tanév végéig ezennel kiterjesztem.

A kormányképviselőknek a szigorlatokon való részvétele az illetőkkel közös megegyezés alapján rendezendő.

Miről a Tanácsot múlt évi október hó 11-én 191. sz. a. kelt fölterjesztésére tudomás és további eljárás végett értesítem.

Budapesten, 1893. február 8-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

9071. szám.

Tudomás és további eljárás végett értesítem a Tanácsot, hogy a nagykarolyi kath. főgymnasium VII. és VIII. osztályai részére a nyilvánosságot s ezen felül a tanintézet részére az érettségi vizsgálat tartásának jogát az 1892/3. tanévre is folytatólagosan megadtam.

Budapest, 1893. évi márczius hó 23-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

14.047. szám.

A másodéves gyógyszerészhallgatók tandíjmentessége ügyében hozott azon orvoskari határozatot, melynek értelmében a második év I. felében csak az a gyógyszerésznövendék részesülhet tandíjmentességben, a ki a 3 tárgy közül 2-ből az elővizsgálatot kitűnő sikerrel állotta ki, a II. félévben pedig az, a ki a 3 tárgy közül legalább 2-ből colloquált és »igen jó« jelzést érdemelt ki s a gyakorlati dolgozásban is megfelelő szorgalmat tanusított: jóváhagyólag tudomásul veszem.

Miről a Tanácsot folyó évi márczius hó 21-én 979. sz. a. kelt fölterjesztésére tudomás és további eljárás végett értesítem.

Budapest, 1893. márczius hó 31.

GRÓF CSÁKY S. K.

11.095. szám.

Az egyetemi épületeknek a Kolozsvárt létesített állami telephon-hálózattal való összekapcsolása tárgyában folyó évi márczius hó 2-án 871. sz. a. kelt fölterjesztésére értesítem a Tanácsot, hogy az állami telephonnak az egyetemi épületekbe való bevezetése ellen nincsen ugyan kifogásom: azonban az e célra kért évi 108 frt külön átalányt nem engedélyezhetem, a mennyiben az egyes intézeteknek módjukban áll a telephon használatáért fizetendő csekély évi bért átalányukból fedezni. A mit a f. évi január hó 28-án 620. sz. a. kelt fölterjesztésből kitetszőleg az egyetem némely intézetei tényleg már meg is tették.

A fölterjesztésben foglaltak szerint nem szenved kétséget, hogy az egyetemi intézeteknek a tűzjelző-állomással való további közvetlen tetemes költséget igénylő összeköttetése fölösleges, azt azonban, hogy a tűzoltó-állomás és néhány egyetemi épület között tetemes költséggel már létesített közvetlen telephon-összeköttetés tisztán mint ilyen továbbra is fönmaradjon, okvetlen szükségesnek tartom nem csak azért, hogy az erre fordított tetemes kiadások kárba ne vesszenek, hanem azért is, mert az állami telephon-hálózatnál éjjeli szolgálat nem lévén, a lűzjelzés éjnek idején annak közvetítésével nem történhetnék.

Miután a tűzoltóság a városnak a legkülönbözőbb irányban fekvő 21 pontjával — melyek között talán egyik vagy

másik egyetemi épület is szerepel — amúgy is közvetlen telephonikus összeköttetésben van, alig fogna nehézségbe ütközni annak kieszközlése, hogy a tűzoltóság és azon egyetemi épületek között, a melyek külön telephon által már közvetlenül összekötve vannak, ezen összeköttetés, mint ilyen, továbbra is fönmaradhasson.

Fölvívom ennél fogva a Tanácsot, hogy ez irányban a szükséges lépéseket tegye meg és eljárásának eredményéről jelentést tegyen.

Budapesten, 1893. április 12-én.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.,
államtitkár.

471. eln. szám.

A kereskedelemügyi minister úrnak, az önálló törvényhatósági városokban lakó állami hivatalnokok, közigazgatási tisztviselők, néptanítók, körjegyzők és lelkészek utadó alóli mentessége tárgyában, a f. évi február hó 15-én, 8391. sz. alatt, valamennyi önálló törvényhatósági joggal fölruházott város és Budapest fő- és székváros közönségéhez intézett körrendeletét a tanácsnak tudomás és további intézkedés végett másolatban idezárva megküldöm.

Budapest, 1893. évi ápril hó 6-án.

A minister meghagyásából:

SZÜRY DÉNES S. K.,
ministeri tanácsos.

Másolat.

Több törvényhatóság részéről tett előterjesztésben felvettett azon kérdés, vajjon a m. kir. pénzügyminister úrral egyetértőleg 1892. évi október hó 20-án 58.753. sz. a. kiadott körrendelet azon határozománya, melylyel kimondatott, hogy az állam hivatalnokainak, törvényhatósági tisztviselőknek és hivatalnokoknak, továbbá a néptanítóknak, körjegyzőknek, illetményeik után, törvényhatósági joggal felruházott városokban előirt kereseti adója alapján, az 1890. évi I. t.-czik 23. §-ában említett törvényhatósági utadó ki vem vethető, — a múltira azaz 1891. és 1892. évekre már kivetett, s nagy részben már

beszedett útdóra vonatkozólag is alkalmazandó-e, vagy pedig ez az adómentesség csak az 1893. évtől kezdve érvényesítendő-e?

Ennek folytán a m. kir. pénzügyministerium vezetésével megbízott m. kir. Ministerelnök úrral egyetértőleg tudomásul és megfelelő eljárás végett értesítem a czímet, hogy a tényleges szolgálatban álló és nyugdíjazott állami és közigazgatási tisztviselők, valamint a néptanítók, s körjegyzők, nem különben a törvényhatósági joggal felruházott városokban állandóan lakó lelkészek terhére, a törvényhatósági joggal felruházott városokban az illetményeik után járó kereseti adó alapján 1891. és 1892. évekre előírt útdó leírandó, s az általuk már befizetett útdó összegek, részükre visszafizetendők.

Értesítem egyúttal a czímet, hogy az előlidézett körrendeletemben foglalt útdó-mentességet, a ministerelnök úrral egyetértőleg az 1886. évi XXII. t.-cikk 138. §-ának második bekezdése alapján, a törvényhatósági joggal felruházott városokban állandóan lakó lelkészekre, illetve ezeknek azon javadalmaira is kiterjesztem, melyeket kizárólag az illető egyházközségben viselt lelkészi hivataluk után élveznek.

Ezen rendeletem a törvényhatóság területén közhírré teendő.

Budapesten, 1893. évi február hó 15-én.

LUKÁCS s. k.

19,129. szám.

Méltányolva a Tanács által felhozott indokokat, megengedem, hogy a tanárok a f. tanfélévre előadásaik után befolyt leczkepénzeiket felvehessék s egyúttal m. é. 500,76. sz. a kelt leíratomat oda módosítom, hogy a tanárok ötödéves korpótlékaira és az azzal kapcsolatos leczkepénz reformra vonatkozólag m. é. szept. 17-én kibocsátott 36,758. számú rendeletem a maga teljességében csak a jövő 1893/4. tanév elejétől kezdve léptetendő életbe.

A mi a tanácsnak a leszámolási tervezet elkészítésére vonatkozólag felmerült kételyeit illeti, azokra nézve felvilágosításul megjegyzem, hogy az évötödös korpótlékok esedékességi idejének kiszámítása éppen azon szempontok szemelött tartá-

sával eszközlendő mint az az eddigi évtizedes korpótlékoknál történt, t. i. azon tanárokat akik már évtizedes korpótlékkal birnak a 3-ik illetőleg az 5-ik évötödös korpótlék azon naptól számított újabbi öt év múlva illeti meg, a mely naptól kezdve részökre az első, illetőleg a második évtizedes korpótlék kiutalványoztatott. Az első évötödös korpótlék pedig az egyetemi tanárok szolgálati idejének korpótléki szempontból való mikénti számítására vonatkozó 1892. évi márczius hó 30-án kelt legfelsőbb elhatározás értelmében, az azóta kinevezett tanároknál a rendes tanári minőségben eltöltött öt szolgálati év letelése után esedékes és pedig a hivatalos eskü letételét követő hónap 1-től kezdve, kivéve ha a hivatalos eskü a hó 1-én tétellett le, midőn épen úgy, mint a rendszeresített illetmények, a korpótlék is ugyanazon hó elsejétől jár.

A tandíj kárpótlás kiszámításánál a f. tanév 2-ik felének és a jövő tanév első felének leczkepénz összege lesz irányadó.

Magától értetődik, hogy a jövő félévben befolyandó leczkepénzek terhére a páratlan ötödéves korpótlékoknak szept., okt., nov. és december hónapokra esedékes részletei lesznek számba veendőek, a fennmaradó összeg pedig a tandíj kárpótlásokra lesz az ismert elv szerint fordítandó.

Miről a Tanácsot f. é. ápril hó 22-én, 1112. sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás végett értesítem.

Budapest, 1893. május hó 9-én.

A miníster helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.
államtítkár.

970. eln. szám.

Tekintettel a hatóságok ipari és más terménybeli szükségleteinek beszerzésénél és az ipari munkálatok kiadásánál követtendő és az 1891. évi február hó 28-án 1872. eln. szám alatt kiadott szabályzat 43. §-ára, mely feladatává teszi a m. kir. kereskedelemügyi miníster úrnak, hogy ellenőrizze a hatóságok ipari szükségleteinek szállításával megbízott vállalkozókat, vajjon a beszerzési forrás tekintetében elvállalt kötelezettségüknek megfelelnek-e, vagy megfelellhetnek-e, s miután az ezen szabályzat 40-ik §-ában említett ellenőrzési módok a tapasztalat szerint elégtelenek, ennél fogva szükségesnek látszik, hogy állandóbb és hatályosabb ellenőrzés gyakoroltassék.

Ehez képest az állami hatóságok ipari szükségleteinek szállításával megbízott vállalkozók ellenőrzésével, — a mennyiben az ellenőrzési jog a szabályzat határozmányainak (35. §.) megfelelőleg e részben fentartatott — a m. kir. kereskedelemügyi minister úr a m. kir. iparfelügyelőket óhajtja megbízni, mint a kik az évenként fogatosított gyárvizsgálatok alkalmával leginkább vannak azon helyzetben. hogy az említett vállalkozókat fenti kötelemük teljesítését illetőleg állandóan figyelemmel kísérhessék.

Minthogy még mindig nagyobb mértékben fordul elő az, hogy a külső hatóságok részéről nem fordíttatik kellő gond arra, hogy lehetőségig hazai iparcikkek szereztessenek be; külföldi s idegen áruk és gyártmányok hazai czégér alatt szállíttatnak; miután továbbá örvendetesen fejlődő hazai iparunk további megerősítéséhez nagy érdekek fűződnek, magam részéről is hozzájárulok a m. kir. kereskedelemügyi minister úr által jelzett ellenőrzési módozathoz, illetve beleegyezem, hogy nevezett közegei, a m. kir. iparfelügyelők az ellenőrzést, természetesen csupán azon irányban, vajjon a szállítók, vagy vállalkozók a beszerzési forrás tekintetében elvállalt kötelezettségüknek megfelelnek, vagy megfelehetnek-e, a vezetésem alatt álló tárcza központi és alárendelt hatóságai iparcikkekbeni szükségleteinek szállításával megbízott szállítók vagy vállalkozókkal szemben is állandóan gyakorolhassák.

Magától értetik, hogy az iparfelügyelők ez irányú működése a más irányú szerződészerű ellenőrzéssel megbízott saját közegeim hatáskörét legkevésbé sem érinti, és csakis azon keretben mozog, a melyet a fentebbiekben kijelöltem és a melyet a kereskedelemügyi m. kir. minister úr által a m. kir. iparfelügyelők részére kiadott és ide csatolt megbízó levél körülír.

Ennek folytán utasítom az igazgatóságot, hogy a m. kir. iparfelügyelőket a vállalkozókra vonatkozó ezen ellenőrző működésükben telhetőleg támogassa; és hogy a már megkötött, s jelenleg is hatályban levő, valamint az ezentúl kötendő iparcikkbeli szükségletekre vonatkozó szerződések egy másolati példányát közvetlenül a m. kir. kereskedelemügyi minister úrhoz mindenkor felterjeszsék, minthogy csakis ezek alapján felelhet meg a minister úr a szabályzat 43. §-ában reá ruházott nyilvántartási és ellenőrzési kötelemének.

Utasítom továbbá az igazgatóságot, hogy jövőre iparczikkbeli szükségletek szállítása iránt megkötendő szerződésekbe okvetlenül vegye fel a többször idézett szabályzat 35. §-ában foglalt, s a beszerzési forrás tekintetében az ellenőrzési jogot fentartó rendelkezést és e jogot a 39. §-ban jelzett esetben, — vagyis midőn a szállító magát hazai anyag v. kész áru szállítására kötelezte feltétlenül teljes szigorral és pedig a 40. §-ban előírt módon (gyári védjegy, vagy kamarai igazolvány előkérése által) a maga részéről is gyakorolja; különösen abban az esetben, midőn a szállító maga nem gyáros, hanem közvetítő kereskedő.

Utasítom továbbá arra is, hogy a tudomására jutott olyan mű visszaélésekről, melyek a beszerzési, s főleg hazai beszerzési forrás tekintetében vállalt kötelem kijátszását czélozzák, hozzám haladék nélkül jelentést tegyen. Az így beérkező feljelentéseket a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úrral fogom közölni, hogy az, közegei által a vizsgálatot megejtván, annak alapján módjában legyen nekem, az esetleg a szerződésben kikötött megtorló eljárás alkalmazását elrendelni.

Végül pedig utasítom az igazgatóságot hogy a szabályzat 5. és 44. §§-ai értelmében az idecsatolt minták szerint szerkesztendő kimutatásokat legkésőbb minden év végeig hozzám küldje be.

Miről az igazgatóságot tudomás, mihez tartás és további intézkedés végett értesítem.

Budapest, 1893. május 16-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

20,941. szám.

VI.

Másolat.

NYILT MEGBIZÓ LEVÉL

N. N. iparfelügyelő úr részére, kit egyidejűleg kiadott rendeletem által a hatóságok ipari és más terménybeli szükségleteinek beszerzésénél, valamint az ipari munkálatok kiadásánál követendő, s a m. kir. ministertanácsnak $\frac{29}{1891}$ szám alatt kelt határozatával jóváhagyott szabályzat 40. §-ában gyökerező jogomnál fogva, az állami hatóságok iparczikkbeli szükségleteinek fedezését szerződésszerűleg eszközöző vállalkozók és szállítók ellenőrzésével bíztam meg.

Ez ellenőrzési jog annak megállapítására terjed ki, vajjon a nevezett szállítók vagy vállalkozók a beszerzési forrás tekintetében elvállalt szerződési kötelezettségüknek megfelelnek-e, vagy megfelelhetnek-e?

Felhívom az összes hatóságokat, valamint az említett szállítások vagy ipari munkálatok teljesítésével meghízott mindazon vállalkozókat és szállítókat, kikkel szemben az árúk vagy anyagok beszerzési forrását illetőleg vállalt kötelelem megtartására nézve az ellenőrzési jog fentartatott, hogy nevezett közegemet hivatalos eljárásában minden irányban kellőleg lámogassák és a szükséges adatokat rendelkezésére bocsássák.

Budapest, 1893. márczius hó 31.

28.418. szám.

Ő cs. és apost. kir. Felsege f. évi junius hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a budapesti és kolozsvári egyetemen a »promotio sub auspiciis Regis« intézménye rendszeresen följújíttassék.

Erről az egyetem tanácsát örvendetes tudomásúl értesítem s a szóban forgó ünnepélyes doktorrá avatásnak kieszközlése körül követendő eljárásról szóló szabályrendeletet miheztartásúl /. alatt küldöm meg.

Együttal megjegyzem, hogy abban az esetben, ha a kar a szabályrendelet 1. pontjához képest indítványát nem kérvény alapján, hanem saját kezdeményezésére tenné meg, az illetőtől alkalmas módon előzetesen nyilatkozatot vegyen a felől, hogy a tervezett kitüntetést hálásan fogja fogadni.

Végül fölhívom az egyetem tanácsát, hogy a legfelsőbb védnökség alatt végbemenendő doktorrá-avatásnak eljárási módjára vonatkozólag szabályzat-tervezetet készítsen s azt jóváhagyás végett mutassa be.

Kelt Budapesten, 1893. évi julius hó 18-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

SZABÁLYRENDELET.

Ő cs. és apost. kir. Felsege f. évi junius hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott,

tóztatott, hogy a budapesti és kolozsvári egyetemen a »promotio sub auspiciis Regis« intézménye rendszeresen följújíttassék.

Ezen ünnepélyes doktorrá-avatásnak legfelsőbb helyen való kieszközlése körül a budapesti és kolozsvári egyetemek részéről a következő eljárás követendő.

1. Ezen legfelsőbb kitüntetés kieszközlése iránt az illető kar indítványára az egyetem tanácsa tesz javaslatot a vallás- és közoktatásügyi miniszternek.

A kar indítványát saját kezdeményezésére, avagy kérvény alapján teheti meg; kérvények ez iránt közvetlenül az egyetemen is benyújthatók, a mennyiben pedig legf. helyen nyújtattak be, a vallás- és közokt. miniszter által az egyetemhez leküldendőek.

2. Minden iskolai évben a budapesti egyetem összes karainak hallgatói közül legfeljebb csakis kettő, a kolozsvári egyetem hallgatói közül pedig csakis egy hozható ezen legfelsőbb kitüntetésre javaslatra.

3. Ezen javaslatnak megtételénél csakis azok az erkölcsi magaviselet tekintetében is teljesen kifogástalan doktorjelöltek veendőek figyelembe, a kik úgy gymnasiumi, mint egyetemi tanulmányaikat általában jeles eredménnyel végezték be és a doktori fokozat elnyeréséhez szükséges összes szigorlatokat is mind kitüntetéssel tették le.

Egyenlő körülmények között előnyben részesítendő az, a kinek atyja a haza körüli szolgálataival érdemeket szerzett.

4. Az egyetem tanácsa javaslatát rendszerint minden iskolai évnek végén a szigorlati határidők végefelé, vagy pedig a következő iskolai évnek kezdetén teszi meg.

5. Az iskolai évnek folyamán ilyen ünnepélyes felavatás iránti folyamodvány csakis akkor tárgyalható, ha ezt a vallás- és közoktatásügyi miniszter legfelsőbb meghagyásra elrendeli.

6. A javaslatok megtételénél az egyes karok aránylagos váltakozására lehetőleg figyelemmel kell lenni.

7. A mennyiben több olyan jelölt volna, a ki ezen kitüntetésre méltónak mutatkozik, úgy az egyetem tanácsa a 2. pont értelmében teendő javaslatában az iránt is nyilatkozni tartozik, hogy a jelölteket milyen sorrendben véli érdemeseknek.

8. A mennyiben valamelyik iskolai évben egy jelölt sem volna olyan, a ki a legfelsőbb kitüntetésre teljes mértékben

érdemesnek lenne mondható, az egyetem tanácsa javaslatot sem tesz.

Ezen szabályrendelet az 1893/4. tanévtől kezdve lép életbe.

30,026. szám.

Az orvosi kar véleményes jelentése alapján az orvosdoktori előszigorlat ismétlésére vonatkozó, f. évi 10,192. sz. alatt a budapesti egyetemhez intézett s egyúttal a tanácssal is közölt rendeletemet a kolozsvári egyetemre is kiterjesztem.

Miről a tanácsot f. évi június 28-án 1429. sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás végett értesítem.

Budapest, 1893. július 17-én.

A minister meghagyásából:

LEŐWEY SÁNDOR s. k.
ministeri tanácsos.

31,776. szám.

A kolozsvári tud. egyetem bölcsészet-, nyelv- és történet-tudományi karának még múlt 1892. évi április hó 4-én tartott üléséről szóló, a tanács által ugyanazon évi 908. sz. a. fölterjesztett jegyzőkönyvéből arról nyertem tudomást, hogy a nevezett kar elfogadott doktori értekezésül olyan dolgot, mely román nyelven volt szerkesztve.

Tekintettel az 1868. évi 44-ik törvényczikk 19. §-ra, mely szerint »az országos egyetemben az előadási nyelv a magyar«, a doktori szigorlatok rendszerint magyar nyelven tartandók s ebben — a mennyiben nem modern nyelvészeti szigorlatról volna szó — csak a latin nyelv képezhet kivételt, mely, mint a tudományos élet egyetemes nyelve, a szigorlatoknál épen úgy, mint a doktori értekezéseknél a magyarral egyenjogulag használható.

Erről a tanácsot ahhoz tartásul értesítem s a jegyzőkönyvet további intézkedés végett visszaküldöm.

Szepes-Mindszent, 1893. évi augusztus 9-én.

GRÓF CSÁKY s. k.

26,319. szám.

Az 1883. évi jogi tanulmányi és vizsgálati rend 6. §-nak magyarázatául elrendelem, hogy azokra a joghallgatókra, kik

alapvizsgálatukon ennek teljes ismétlésére utasítottak, az idézett §-nak az a kedvezménye, hogy a pótvizsgálat két ízben tehető, nem vonatkozik.

A mennyiben tehát ismétlő vizsgálatukon pótvizsgálatra utasítván ezen a pótvizsgálaton nem képesítetteknek találtnának, újabb pótvizsgálatot nem tehetnek, hanem a teljes alapvizsgálatot ismételni tartoznak.

Erről a tanácsot miheztartásúl és megfelelő közzététel czéljából értesítem.

Budapest, 1893. július hó 28-án.

A minister meghagyásából:

GÖMÖRY OSZKÁR s. k.,
 ministeri tanácsos.

26,067. szám.

A tanulmányi-, fegyelmi- és leczkepezés szabályzatnak a tanács által bemutatott tervezetét általánosságban elfogadom s azon csupán néhány csekélyebb jelentőségű változtatást látok szükségesnek.

Ilyen változtatások a következők:

A 25. §. utolsó előtti sorában október 5-ike helyett meg egyezőleg az 1889. évi 22,749. sz. rendelet 5. §-ával október 8-ika teendő.

A 35. §. megtoldandó ezen mondattal: »Kivéve a rendes gyógyszerész hallgatókat«.

A 39. §-ban csak annyi mondandó ki: »a gyógyszerészek felvétele és azoknak a szigorlatokra bocsátása iránt a gyógyszerésznövendékek kiképzése tárgyában kibocsátott szabályzat mérvadó.«

A 49. §. 3-ik bekezdésének végén ezen kitétel »legfelebb heti 10 órával« elhagyandó.

Az 53. §-ból a tévesen benmaradt »és a kórházi járulék« kihagyandó.

A 105. §. elején »A leczkekönyv utolsó lapján szövegezt« kihagyandó.

A 108. §. 2-ik bekezdésében 4 frt helyett 3 frt, 3 frt helyett pedig 2 frt teendő, azaz a díj ennyivel lesz állítandó. Ezen §. azonban még megtoldandó a budapesti szabályzat 108. §-nak végén levő másfél sorral, mely a quaestornak járó díjra vonatkozik.

A mi az indexek kölcsönösségét illeti a két egyetem között, arra nézve, miután a tanács a budapestinek alakját elfogadja, kétség nem lehet, ez irányban különben a budapesti egyetemet kellőleg utasítani is fogom. E célra azonban nem okvetlen szükséges az, hogy a végbizonyítvány nyomtatott szövegében az egyetem neve kihagyassék, miért is a tanács által kiállítandó indexekben a végbizonyítványban a »kolozsvári egyetem« kinyomatható.

Miről a tanácsot f. évi május hó 6 án 45. sz. a. kelt felterjesztésére azzal értesítem, hogy a szabályzatnak kinyomtatása és a jövő tanévvel leendő életbeléptetése iránt intézkedjék s annak idején a szabályzathól 20 példányt ide küldjön fel.
Szepes-Mindszent, 1893. augusztus hó 14.

GRÓF CSÁKY S. K.

1893/4.

38,543. szám.

A középiskolai érettségi bizonyítványok másodlatainak nyilvántartása ügyében a kir. tankerületi főigazgatókhoz a másolatban mellékelt rendeletet intéztem s egyidejűleg a felekezeti főhatóságokat is felkértem hasonló értelemben való intézkedésre.

Ennek következtében ezentúl a kir. főigazgatóságok, illetve felekezeti főhatóságok az érettségi bizonyítvány másodlatok kiadásáról a tanácsot közvetlenül fogják értesíteni.

Kelt Szepes-Mindszent, 1893. augusztus 20-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

Másolat.

Az 1885. évi szeptember 30-án 37,724. sz. a. kelt rendeletem 2. pontjában a középiskolai érettségi bizonyítványok másodlatainak nyilvántartására nézve oly eljárást állapítottam meg, mely szerint a tankerületi főigazgatóságok, mind az elveszett eredeti, mind a másodlati bizonyítvány keltét és számát hozzám bejelenteni tartoznak, a végből, hogy e másodlatok kiállításáról és kiadásáról, a kelet és szám jelzésével, az eredeti bizonyítványnak érvénytelenné nyilvánítása mellett, a főiskolákat értesíthessem.